

Rapport

Framtidens jurist

– om krav, farhågor och förväntningar på yrket

2019

Globalisering, automatisering, nya affärsmodeller och nya beteenden

Bästa läsare!

Varje generation ställs inför förändringar. Tiderna förändras, och det har de alltid gjort – som tur är. Men många menar, på goda skäl, att utvecklingen numera går snabbare än någonsin. Den digitala revolutionen har på rekordtid förändrat vår kommunikation, vår kultur och vårt beteende. Vi upplever alla nya krav på tillgänglighet, nya affärsmodeller, nya möjligheter – och ja, nya problem.

Det gäller inte minst inom juridiken, som är det område vi på Norstedts Juridik känner bäst till.

På Norstedts Juridik har vi följt jurister, advokater och deras utmaningar på nära håll i över 150 år. Vi har juridiken i generna, och det är med oförändrad drivkraft och nyfikenhet som vi nu blickar in i framtiden tillsammans med tusentals jurister och advokater. Över ålders-, köns- och sektorgränser undersöker vår rapport **Framtidens jurist** vad de drömmer om, vad de har för förväntningar och vad de oroar sig för.

Vi har gjort undersökningen för att lära känna de människor vi försöker hjälpa varje dag ännu bättre och för att se om vi själva kan göra något annorlunda.

Vi hoppas att rapporten kommer att ge även dig inspiration och ett nytt perspektiv på en bransch i förändring.

Mycket nöje!

Olov Sundström
CEO Norstedts Juridik

Om undersökningen

Undersökningen har genomförts av ett svenskt analysföretag som under 2019 har samlat in kvantitativa och kvalitativa data från totalt 3 578 danska och svenska jurister av varierande ålder, kön och sektor. Begreppet jurist omfattar jurister och advokater inom såväl offentlig som privat sektor.

Innehåll

En konservativ bransch i förändring	<u>4-5</u>
Är juristutbildningen framtidssäkrad?	<u>6-7</u>
Unga jurister vill leva det goda livet	<u>8-9</u>
Trivsel är också en bra lön och intressanta kunder/case	<u>10-11</u>
Rätten till privatliv viktig för arbetslivet	<u>12-13</u>
Den mänskliga faktorn blir viktigare	<u>14-15</u>
Fokus på det yrkesmässigt intressanta och nya aktörer på marknaden	<u>16-17</u>
Slutsatser	<u>18-19</u>

En konservativ bransch i förändring

I våra dagar upplever många branscher stora förändringar. Välkända affärsmodeller och invanda arbetsrutiner är under omvandling till följd av ny teknik, globalisering och andra makrotrender som är utmärkande för vår tid.

Även för jurister och advokater håller det på att växa fram en bild av en ny verklighet med nya krav och arbetssätt – men hur kommer denna nya verklighet att se ut? Hur ser de på sin framtida roll, och vilka krav ställer de själva på sina framtida arbetsförhållanden?

Det är några av de grundläggande frågor som den stora enkätundersökningen *Framtidens jurist* har sökt svar på. Enkäten har besvarats av totalt 3 578 danska och svenska jurister och advokater, vilket gör den till en av de största i sitt slag.

Undersökningens bredd gör att långt ifrån alla slutsatser kan täckas i denna sammanfattning. Vi hoppas att de ämnen och avsnitt som vi har prioriterat i den här rapporten ger anledning till reflektion och dialog.

Anpassning är nödvändig

Jurister och advokater arbetar i en bransch som traditionellt uppfattas som mycket konservativ. Undersökningen visar att det stora flertalet av jurister och advokater själva uppfattar branschen som konservativ, och att en rad faktorer kommer att göra det nödvändigt att anpassa sig till en ny verklighet.

Denna nya verklighet definieras övergripande av två huvudtrender: generella trender såsom teknisk utveckling, globalisering och ökade krav på transparens och kommersiellt värde samt en förändrad attityd till arbetslivet hos de yngre generationerna.

På den övergripande frågan om vilka faktorer som kommer att påverka advokatens och juristens roll mest under de kommande åren finns det tre som utmärker sig: Kundens ökande krav på transparens och tydligt kommunicerat värde, globalisering/internationalisering samt AI och automatisering.

De yngres attityder och förväntningar på yrkesrollen kommer först på fjärde plats – även bland de unga och nyutbildade själva.

Ny teknik på väg

AI och automatisering är redan på väg in i branschen, men uppfattas inte som något egentligt hot i fråga om det framtida behovet av jurister och advokater. Förväntningen är snarare att AI och automatisering kommer att innebära att jurister och advokater får möjlighet att fokusera på de intressanta aspekterna av arbetet.

Detta står i samklang med att ökade krav på affärsförståelse står överst på listan över faktorer som bedöms komma påverka advokatens och juristens roll under kommande år, samt att kompetenskraven förväntas förskjutas alltmer mot kreativitet och problemlösning.

Detta innebär emellertid inte att den enskilda juristens och advokatens digitala kompetens kommer att vara oviktig i framtiden. Hela 93 procent anser att jurister och advokater kommer att behöva större digital kompetens.

Även om den tekniska utvecklingen i sig inte betraktas som ett hot mot den enskilda juristen och advokaten, så anses det ändå vara avgörande för de traditionella advokatbyråernas överlevnad att de anpassar sig till den tekniska utvecklingen. Om så inte sker, förväntas det uppstå konkurrens från nya typer av aktörer som skulle kunna göra företag, som inte anpassar, sig överflödiga på marknaden.

Är juristutbildningen framtidssäkrad

Juristutbildningen verkar ha misslyckats med att följa med i den digitala utvecklingen. Således anser 60 procent av jurister och advokater i åldern 23–29 år att universitetens juristutbildning inte förbereder blivande jurister och advokater för den nya teknologiska verkligheten. Här märks en tydlig skillnad mellan åldersgrupperna, då endast 31 procent av de övriga åldersgrupperna delar denna åsikt.

Work-life balance blir viktigt

Bland jurister och advokater upp till 50 år bedöms en god balans mellan arbetsliv och privatliv – work-life balance – som viktig. Från 50 år och uppåt minskar prioriteringen av work-life balance avsevärt. Däremot är bedömningen i

alla åldersgrupper att en framtida arbetsgivares förmåga att kunna erbjuda en bra work-life balance kommer att vara avgörande för att locka till sig de bästa juristerna och advokaterna.

Siffrorna bakom de viktigaste slutsatserna:

- 64% uppfattar generellt branschen som konservativ.
- Större krav på affärsförståelse, globalisering/internationalisering samt AI och automatisering toppar med 65, 64 respektive 60% listan över svar på frågan om vilka omständigheter som kommer att påverka advokatens/juristens roll under de kommande åren.
- På frågan om vad som är viktigast i yrket som advokat/jurist utmärker sig fyra faktorer: en bra work-life balance (47%), en lön som man är nöjd med (42%), möjligheten att arbeta med intressanta case (41%) och att trivas med och inspireras av sina kolleger (39%).
- Yngre advokater/jurister (23–29 år) prioriterar med 55% work-life balance högre än övriga åldersgrupper (45%).
- Framtida arbetsgivares förmåga att kunna erbjuda en bra work-life balance är med 74% det absolut vanligaste svaret på frågan om vad som kommer att vara avgörande för att kunna locka till sig de bästa juristerna/advokaterna.
- 67% menar emellertid att deras nuvarande arbetsgivare prioriterar en bra work-life balance. Denna åsikt delas av 64% av 23–29-åringarna.
- 42% menar att möjligheten till kompetensutveckling kommer att vara nyutbildade juristers/advokaters främsta krav på arbetsplatsen, följt av möjligheten att arbeta med intressanta case (33%).
- Artificiell intelligens/automatisering befaras inte minska behovet av jurister (30%), däremot menar hela 93% att jurister/advokater kommer att behöva större teknisk och digital kompetens i framtiden. Samtidigt tror 82% att kreativitet och problemlösningsförmåga blir allt viktigare egenskaper.
- 78% menar att advokatbyråer som inte anpassar sig till den tekniska utvecklingen riskerar att bli ointressanta på marknaden. 68% menar att AI och automatisering kommer att leda till att nya aktörer tar sig in på marknaden och därmed blir nya konkurrenter till de traditionella advokatbyråerna.
- 60% av 23–29-åringarna anser att juristutbildningen inte har följt med i den digitala utvecklingen, medan bara 31% av övriga åldersgrupper är av samma åsikt.

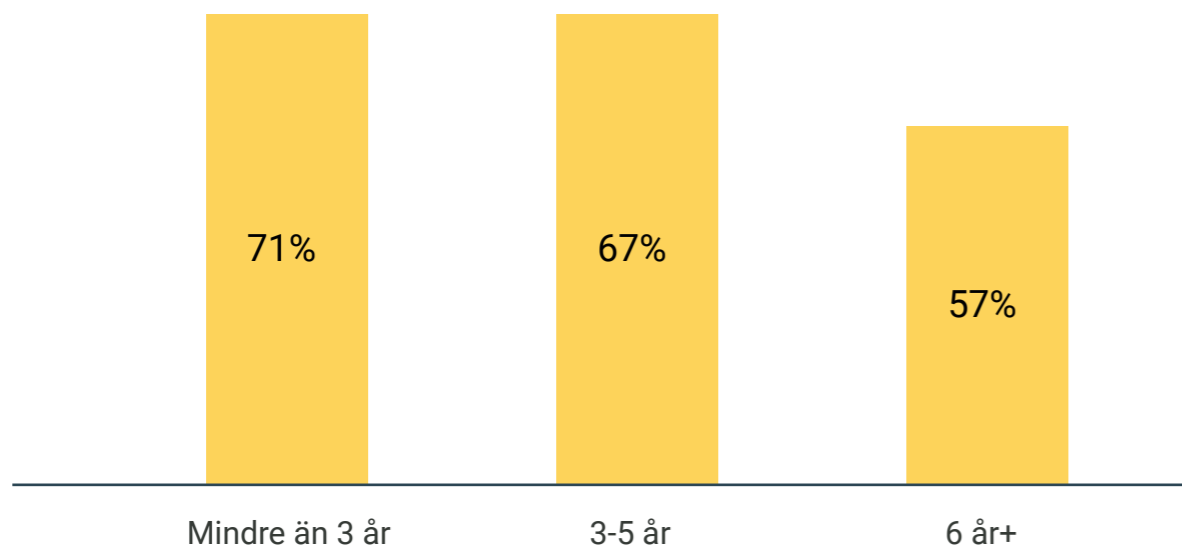
Utbildning och kompetensutveckling

Är juristutbildningen framtidssäkrad?

Finns det en tydlig koppling mellan juristutbildningen och den verklighet som de nyutbildade juristerna ska verka i? Om man ser till två påståenden i undersökningen som respondenterna har förhållit sig till finns det rum till förbättring. Många, i synnerhet yngre och nyutbildade jurister, anser dels att juristutbildningen inte har följt med i den aktuella digitala utvecklingen, dels att universitetens

betygssystem inte speglar de nyutbildade juristernas färdigheter på ett rättvisande sätt. Denna inställning delas av både svenska och danska jurister oberoende av kön och arbetssektor.

Andelen respondenter som svarat att universitetens betydelse inte speglar juristers potential på ett rättvisande sätt. Fördelning: antal år som jurist

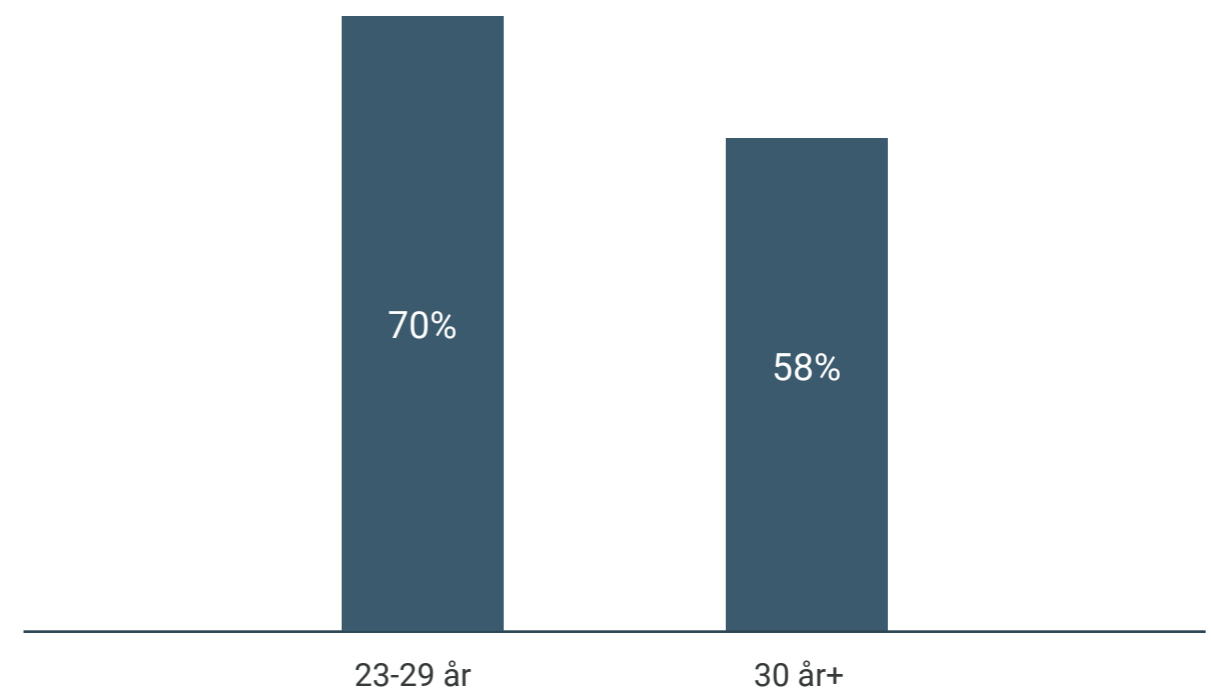

Risk för bristande kompetens

Den svaga kopplingen mellan betygssystemet och de färdigheter som de nyutbildade faktiskt har – eller förväntas ha, om de ska leva upp till framtidens krav – väcker frågan: anställer arbetsgivarna de nyutbildade jurister som är bäst rustade att möta framtidens utmaningar, eller anställer de helt enkelt dem med bäst betyg?

Undersökningen visar till exempel att förmåga till problemlösning blir mycket viktigt för framtidens jurister. Om denna förmåga inte premieras i betygssystemet, finns det en potentiell risk för att nyutbildade som är starka inom detta område inte får anställning, och att man därmed kommer att gå miste om helt avgörande kompetens.

Andelen representanter som svarat att universitetens betygssystem inte speglar juristers potential på ett rättvisande sätt. Fördelning: ålder

Kompetensutveckling värderas lågt

Givet av detta skulle man kunna tro att arbetsgivarnas förmåga att tillföra den kompetens som utbildningen inte har fokuserat på skulle bedömas som en viktig parameter i kampen om att locka de bästa juristerna, men så är inte fallet. Med 30 procent kommer kravet på arbetsgivarna om att kunna erbjuda "individpassad kompetensutveckling" bara på en fjärdeplats efter en god work-life balance, lön och anställningsförmåner samt en god företagskultur. Detta gäller oavsett sektor, för både yngre jurister och deras äldre kolleger och är lika fördelat mellan män och kvinnor.

Däremot är det stor skillnad mellan danska och svenska jurister i denna fråga. Med 42 mot 23 procent värderar danska jurister detta krav på arbetsgivarna betydligt högre än sina svenska kolleger.

En möjlig förklaring till att kravet på arbetsgivarna om att erbjuda individpassad kompetensutveckling värderas relativt lågt kan vara att de redan idag är mycket bra på det. 59 procent av respondenterna svarar följaktligen "Ganska mycket" på frågan om deras nuvarande arbetsgivare prioriterar individuell kompetensutveckling.

Universiteten kan inte längre producera färdiga juridiska kandidater med den kompetens som krävs i branschen. Samtidigt finns ett ökat behov av specialisering i branschen.

Visste du att ...

Bara 22 procent av svenska jurister över 29 år anställda på advokatbyråer anser att det är viktigt med individpassad kompetensutveckling, medan siffran för Danmark är 45 procent!

Generationsklyftan

Unga jurister vill leva det goda livet

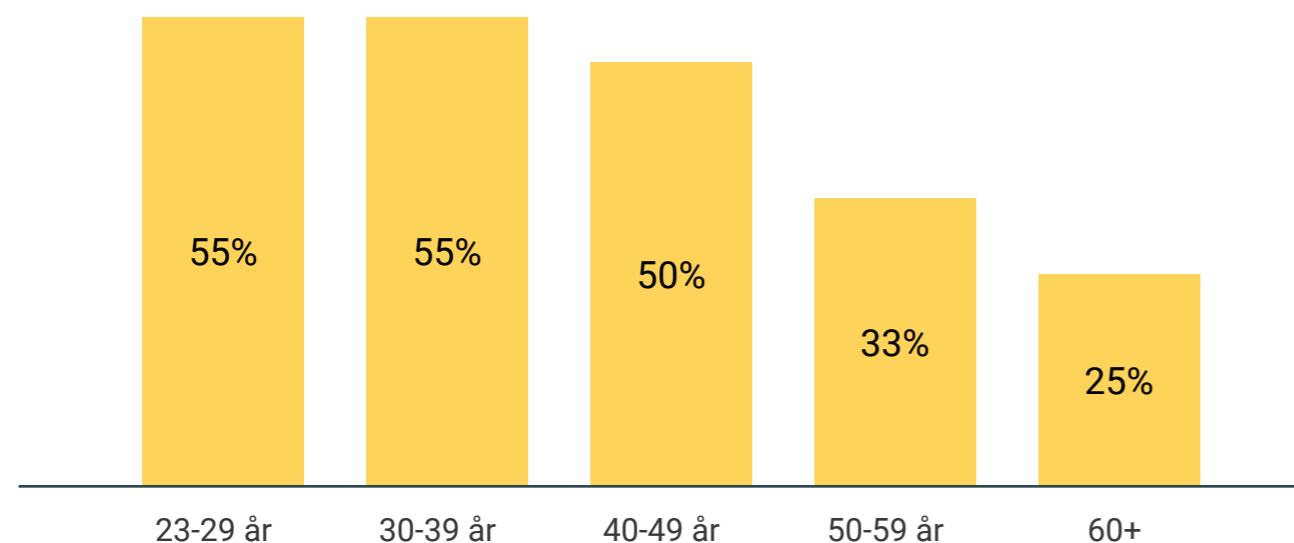
“Den yngre generationens ovilja att arbeta lika mycket som sina föräldrar kommer att påverka juristens roll.”

Det finns en tydlig skillnad mellan yngre och äldre jurister i inställningen till flera av de frågor och problemställningar som respondenterna har fått förhålla sig till. Attityden gentemot juristutbildningen i förhållande till den digitala utvecklingen är kanske det bästa exemplet: Hela 60 procent av juristerna i åldern 23–29 år anser att juristutbildningen inte har hängt med i den digitala utvecklingen. Bara 31 procent av de övriga åldersgrupperna delar de ungas kritik mot juristutbildningen i den frågan.

Det är också stor skillnad mellan yngre och äldre jurister i fråga om inställningen till work-life balance. 55 procent av både 23–29-åringarna och 30–39-åringarna menar att det är den viktigaste faktorn för ett bra arbetsliv. Därefter minskar antalet drastiskt, andelen bland 50–59-åringarna är bara 33 procent och för +60-åringarna 25 procent.

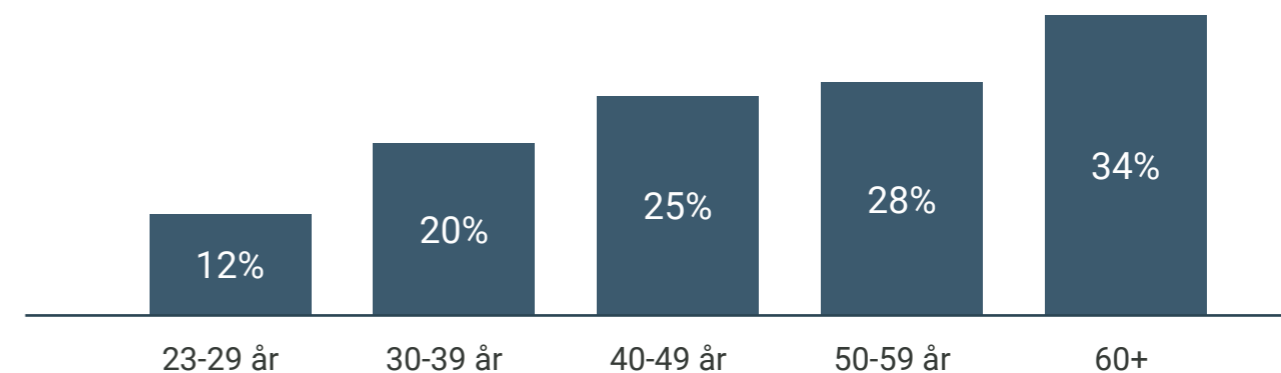
Denna skillnad mellan åldersgrupperna återfinns i alla sektorer med den största skillnaden hos advokatfirmor, där 53 procent av 23–29-åringarna mot 39 procent av övriga åldersgrupper värderar en bra work-life balance högt.

Fråga: vilka av följande faktorer är viktigast för dig i ditt arbetsliv? Fördelning: work-life balance

Fråga: vilka av följande faktorer är viktigast för dig i ditt arbetsliv?

Fördelning: att det jag gör bidrar positivt till samhället

Unga fokuserar på sitt eget liv

Det är stora skillnader mellan åldersgrupperna även vad gäller andra faktorer som bedöms som viktiga för arbetslivet. Följaktligen ligger 23–29-åringarna markant lägre än de andra åldersgrupperna när det handlar om betydelsen av att kunna bidra positivt till samhället genom juristyrket.

23–29-åringarna ligger också lägre än övriga åldersgrupper när de ska bedöma vikten av att arbeta med intressanta kunder och case. Däremot ligger de högre än övriga åldersgrupper när det kommer till faktorer som möjlighet till kompetensutveckling och snabb utveckling och befordran.

Tillsammans med det stora fokus som läggs på en god work-life balance syns alltså en trend mot ett generellt större fokus bland yngre på vad juristyrket kan bidra med för att individen ska få ett bra liv och en bra karriär, än på vad det kan bidra med i ett större perspektiv.

Generationsklyfta

Generellt avslöjar undersökningen alltså en klyfta mellan de yngre och de äldre juristerna, som kan visa sig vara en stor utmaning när de yngres krav på utbildning och arbetsliv ska uppfyllas.

Mot bakgrund av ovanstående exempel är det överraskande att respondenterna inte värderar "Ungas attityder och förväntningar på yrkesrollen" högre när de tillfrågas om faktorer som kan påverka juristens roll under de kommande åren. Denna faktor hamnar bara på en fjärdeplats efter "Det kommer bli viktigare att vara transparent och tydligare kommunicera värde", "Globalisering/internationalisering" samt "AI och automatisering". Den relativt låga medvetenheten om betydelsen av denna faktor riskerar att bli en utmaning på längre sikt.

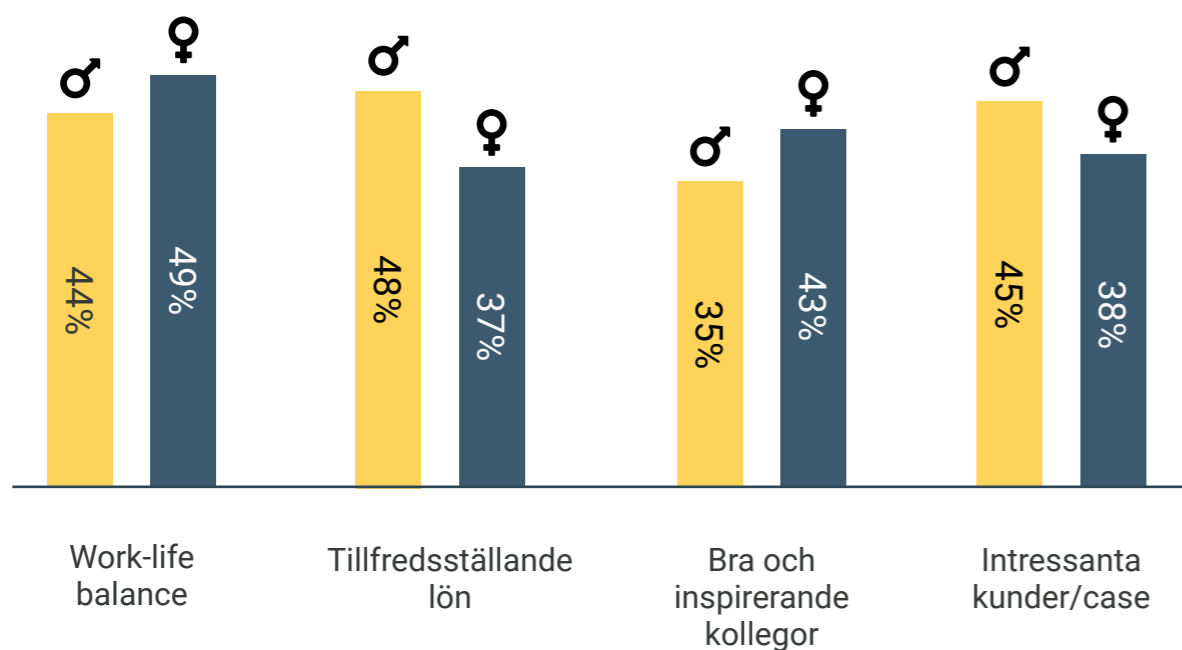
Motivation och trivsel

Trivsel är också en bra lön och intressanta kunder/case

Även om en god work-life balance rankas högst när de tillfrågade juristerna ska svara på vad som är viktigast för dem i deras arbetsliv, betyder det inte att lönen är en oväsentlig motivationsfaktor, eller att man ger efter på kraven på att arbeta med intressanta kunder/case. Dessa två faktorer med 42 respektive 41 procent ligger på en andra- och tredjeplats, tätt efter work-life balance. Med 39 procent värderas det också relativt högt att man trivs med och inspireras av sina kolleger.

Lönen är betydligt viktigare för män än för kvinnor, som också prioriterar att arbeta med intressanta case högre än män. Kvinnor anser det också mer betydelsefullt med goda och inspirerande kolleger än män.

Fråga: vilket av följande är viktigast för dig i ditt arbetsliv?
Grafen visar fördelning för fyra svarsalternativ samt kön

Det finns också skillnader på sektornivå. Lönen är något viktigare för affärsjurister än för deras kolleger i offentlig sektor och på advokatbyråer.

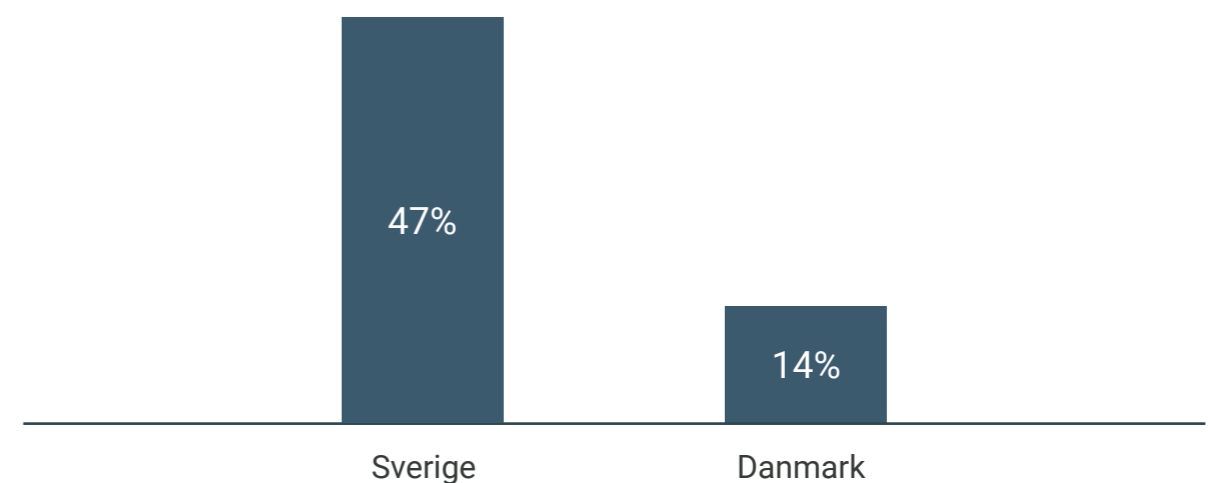
I gengäld bygger föreställningen om ett bra arbetsliv inte i särskilt stor utsträckning på möjligheten till delägarskap och befordran, vilket bara två respektive sex procent har angett som viktiga faktorer. Viktigare är exempelvis möjlighet till kompetensutveckling, som får 20 procent.

Svenska jurister mest samhällsmedvetna

Samma fyra faktorer prioriteras högst bland danska och svenska jurister, men det finns skillnader. Fler svenska jurister än danska tycker det är viktigt med goda och inspirerande kolleger, och utanför topp fyra ser man att fler svenska jurister än danska anser det viktigt att ha ett jobb som bidrar positivt till samhället.

I kombination med att danska jurister prioriterar en god work-life balance betydligt högre än sina svenska kolleger kan det tyda på en mer grundläggande skillnad, där svenska jurister verkar ha en mer kollektiv och samhällsmedveten syn på sitt yrke än det mer individriktade danska perspektivet.

Fråga: det händer att jag vaknar på natten och är orolig över jobbet.
Fördelning: Sverige/Danmark

Många ligger sömnlösa

Det är inte alla jurister som trivs på jobbet. 35 procent av de tillfrågade svarar att oron för att förlora jobbet kan hålla dem vakna på natten. Bakom siffran finns dock en markant skillnad mellan danska och svenska jurister. Hela 47 procent av de svenska juristerna mot 14 procent av de danska har legat vakna på natten på grund av arbetsrelaterad oro.

Men det finns sätt att komma åt problemet. Det visade sig att de jurister som har uppgett att deras arbetsgivare prioriterar och agerar för en god work-life balance i betydligt mindre utsträckning har sömnproblem på grund av jobbet. Work-life balance visar sig också vara den klart viktigaste faktorn jämfört med exempelvis en företagskultur som främjar sociala aktiviteter och umgänge samt har en tydlig och inkluderande ledning. Vilket man annars kunde tro skulle vara avgörande för trivseln på arbetsplatsen.

De yngre juristerna ligger oftare vakna på grund av jobbet än sina äldre kolleger, kvinnor i något större utsträckning än män, och privatanställda i högre grad än offentliganställda.

69 procent av de jurister som ligger vakna på natten har också uppgett att de arbetar för mycket. De har också typiskt prioriterat god work-life balance, bra lön, goda kolleger och intressanta kunder och case.

Visste du att ...

Bara 13 procent av de 23–29-åriga danska affärsjuristerna tycker det är viktigt att arbeta med intressanta case, medan det stämmer för 37 procent av övriga åldersgrupper bland danska affärsjurister.

Work-life balance

Rätten till privatliv viktig för arbetslivet

Omkring hälften av de tillfrågade juristerna upplever att de arbetar för mycket, vilket motsvarar ungefär det antal som anser att arbetsbelastningen inte får vara så hög att den inkräktar på privatlivet. Med en andel på 47 procent ligger en god work-life balance således i topp bland svaren på frågan om vad som är viktigast för ett bra arbetsliv.

De yngre juristerna värderar en god work-life balance betydligt högre än sina äldre kollegor – och det gäller oavsett kön och sektor.

Undersökningen avslöjar också en stor skillnad mellan svenska och danska jurister. Med 58 mot 40 procent värderar danskarna en god work-life balance betydligt högre än sina svenska juristkolleger.

Det kommer att bli mycket mer fokus på att folk ska ha möjlighet att ta hand om och vårda familj, vänner och egna intressen.

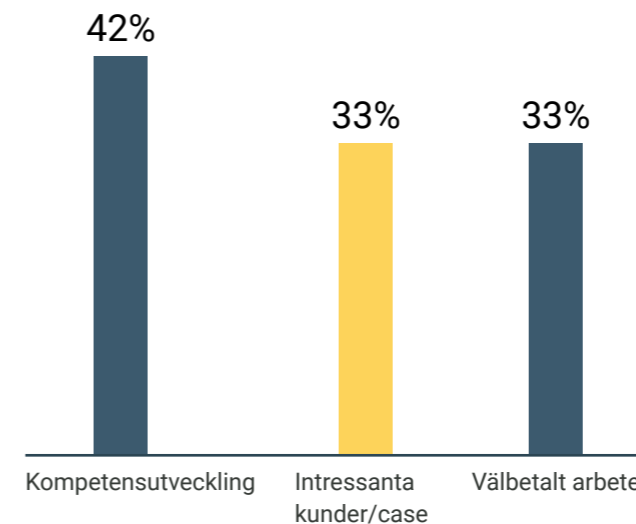
Fråga: I vilken utsträckning tror du att följande faktorer kommer att påverka rollen som jurist under de kommande åren?

Förväntningar och verkligheter för nyutbildade?

Fokus på god work-life balance är emellertid inte högt prioriterat hos respondenter med mer än fem års erfarenhet, när de bedömer vad som är viktigt för nyutbildade jurister. En god work-life balance kommer, med 32 procent, endast på en fjärdeplats. Respondenterna med mer än fem års erfarenhet värderar istället kompetensutveckling/utbildning, intressanta kunder/case och tillfredsställande lön som de viktigaste aspekterna. Värderingen fokuserar således i högre grad på individuell utveckling.

Vilket av följande tror du är viktigast för nyexaminerade advokater/jurister?
Fördelning: > 5 års erfarenhet som jurist

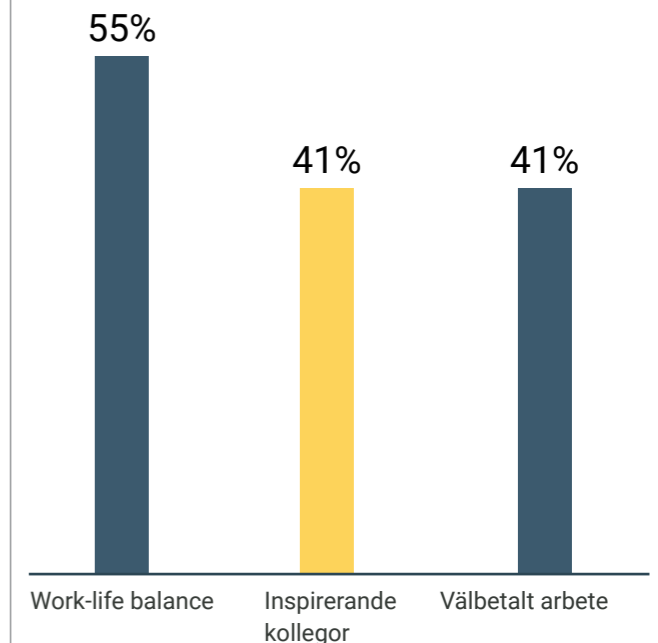

Både män och kvinnor vill ha bra balans

En bra balans mellan arbets- och privatliv är viktigare för danska än svenska jurister med 58 mot 48 procent. Fler kvinnor än män prioriterar work-life balance, men skillnaden är inte stor – 49 mot 44 procent. Bilden skiljer sig något om man går ned på sektornivå. Manliga danska affärsjurister är med 70 procent klart fler än sina kvinnliga kolleger i samma och andra sektorer, medan kvinnliga jurister anställda på advokatfirmor med 60 procent är fler än både männen

Frågar man däremot nyutbildade jurister, med mindre än sex års erfarenhet, värderar de emellertid själva work-life balance som viktigast. Därefter följer trevliga/inspirerande kollegor. Jurister med mindre än sex års erfarenhet prioriterar därmed i högre grad den sociala och professionella gemenskapen. Det kan bli en utmaning vid rekrytering av nyutbildade jurister.

Vilket av följande är viktigast för dig i ditt arbetsliv?
Fördelning: < 6 års erfarenhet som jurist

i samma sektor och offentliganställda juristkolleger. Om man tittar på de totala siffrorna för varje sektor finns det dock inga stora skillnader i den här frågan.

Det blir viktigt att arbetsgivarna är villiga att ge plats åt privat och familjeliv och skapa meningsfulla jobb med stimulerande arbetsmiljö

Transparens, affärsvärde och problemlösning

Den mänskliga faktorn blir viktigare

Framtidens jurister ska förhålla sig till ökade krav från flera områden, varav två sticker ut: kundernas krav på transparens och tydligt kommersiellt värde samt kraven på teknisk och digital kompetens. I takt med att artificiell intelligens, automatisering och annan ny teknik gör sitt intåg, ökar kraven både på den enskilda juristens digitala kompetens och på det värdeskapande som bara det personliga mötet kan bidra med. Det är den slutsats man kan dra då det vanligaste svaret på frågan om vilka faktorer som kommer att påverka juristyrket i framtiden är "kundernas ökande krav på transparens och tydligt kommersiellt värde" (65 procent). Dessutom håller hela 82 procent av respondenterna med om påståendet "kreativitet och problemlösning blir allt viktigare färdigheter för framtidens jurister".

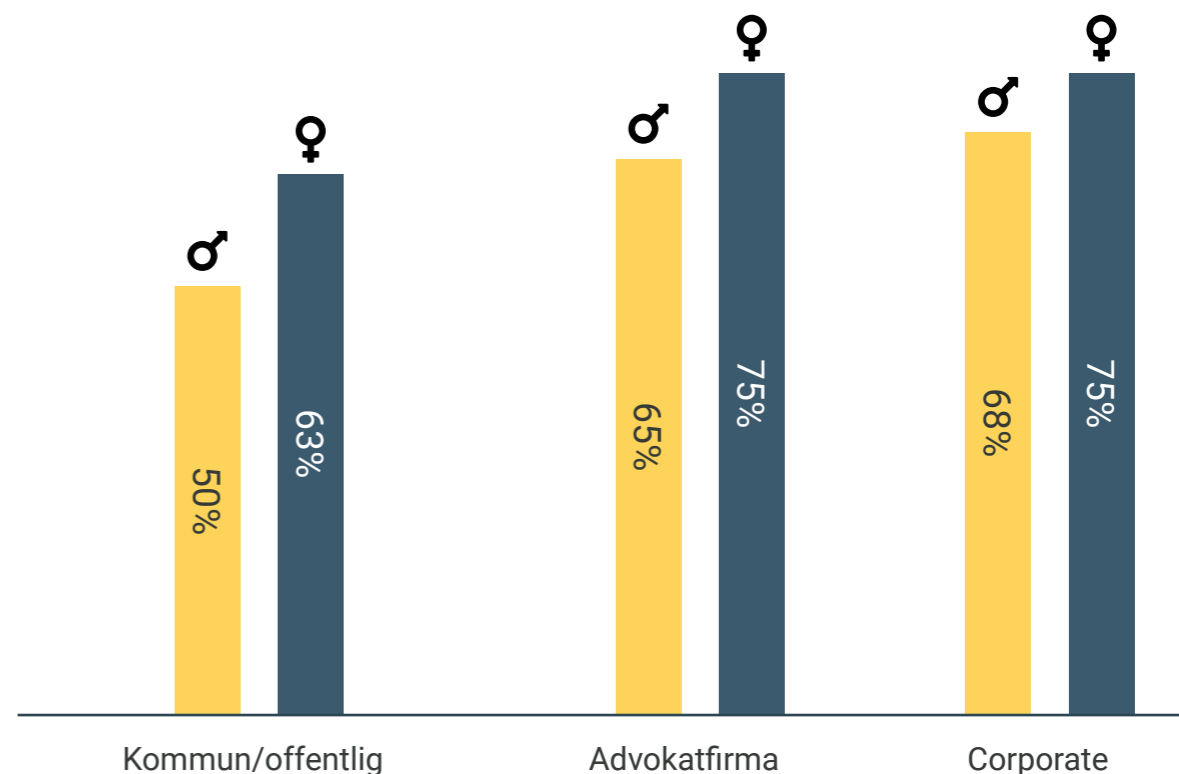
Vi ska vara bra på att kommunicera och på att möta människor. Förmågan att sätta sig in i den andres situation – det kan inte ersättas av maskiner.

Viktigast för privatanställda

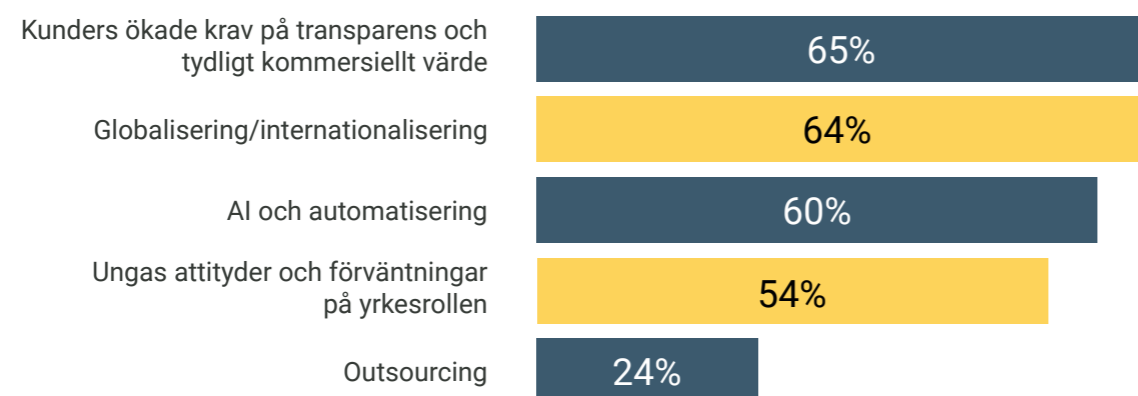
Privatanställda jurister – i synnerhet affärsjurister – förväntar sig i högre grad än offentliganställda jurister att kravet på transparens och tydligt kommersiellt värde kommer att präglade deras framtida arbete. Det är sannolikt att jurister som arbetar inom en privat verksamhet i högre grad än offentliganställda känner av kravet på att deras tjänster ska generera ett affärsvärde. Å andra sidan har man länge talat om och betraktat offentlig förvaltning och de tjänster som erbjuds medborgarna som "verksamhet", men offentliganställda jurister anser alltså att detta krav är mindre viktigt än sina privatanställda kolleger.

Förväntningarna på att transparens och tydligt kommersiellt värde kommer att bli en viktig faktor för framtidens jurist fördelas relativt jämnt över åldersgrupperna, och det är ingen större skillnad mellan danska och svenska jurister.

Fråga: I vilken grad tror du att följande faktorer kommer att påverka advokaters/juristers roll under de kommande åren?
Fördelning: kundens krav på transparens och tydligt kommersiellt värde

I vilken utsträckning tror du att följande faktorer kommer att påverka rollen som jurist under de kommande åren?

Kvinnor vill ha transparens

Könet har betydelse för värderingen av kravet på "att vara transparent och tydligare kommunicera värde". I alla sektorer värderar de kvinnliga juristerna kravet något högre än de manliga kollegerna, medan förväntningarna på att "kreativitet och problemlösning" kommer att präglade deras framtida arbetsliv är jämnt fördelad mellan könen, sett till det totala antalet.

Här finns dock relativt stora variationer mellan könen inom enskilda sektorer. 91 procent av kvinnliga affärsjurister anser att "kreativitet och problemlösning" är mycket viktigt, medan det bara gäller 78 procent av offentliganställda kvinnor. 86 procent av de manliga affärsjuristerna värderar det högt, medan samma sak bara gäller 77 procent av offentliganställda män. Åldern har ingen större inverkan på denna faktor.

"Nya arbetssätt" är av mindre vikt

Förväntan om att juristerna i framtiden måste vara mer affärsorienterade och i högre grad kunna lösa problem kreativt och innovativt får inget större genomslag i kraven på framtidens arbetsgivare. "Nya arbetssätt/nya sätt att lösa problem" hamnar med bara 11 procent långt ned på listan över faktorer som kommer att vara avgörande för om arbetsgivare i framtiden kommer att kunna locka till sig de bästa juristerna. Och något överraskande är siffran för 23-29-åringarna lägre i denna fråga än för de äldre.

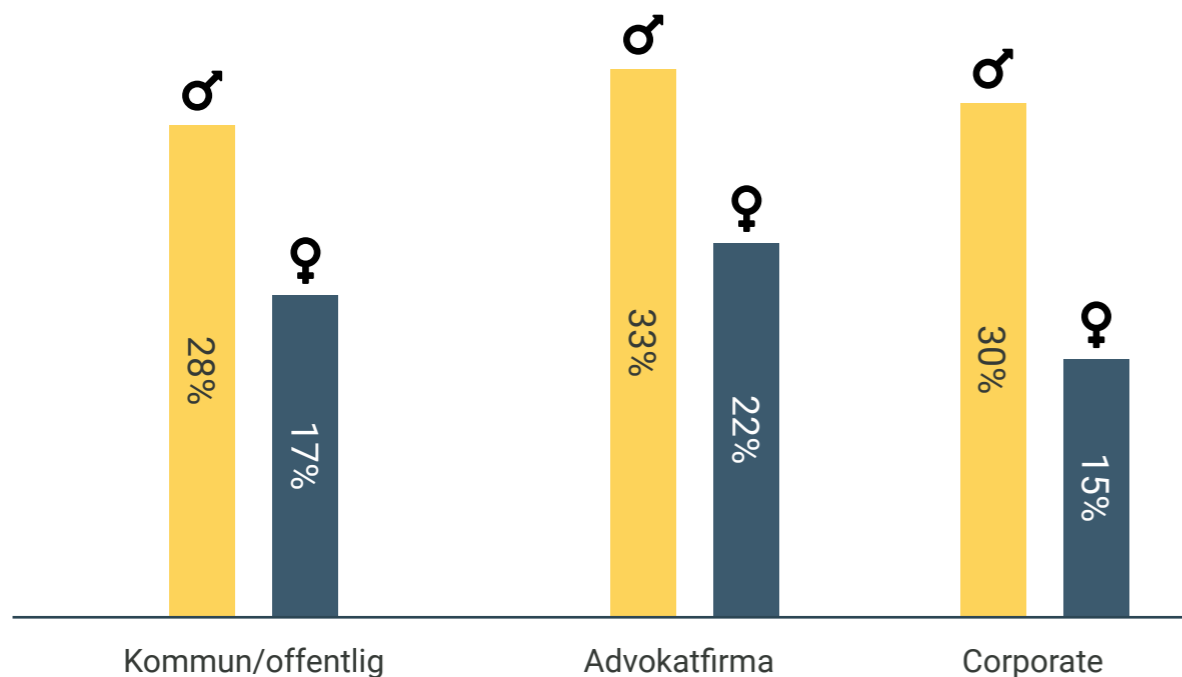
Ny teknik

Fokus på det yrkesmässigt intressanta och nya aktörer på marknaden

Ny teknik såsom artificiell intelligens och automatisering är i topp 3 bland faktorer som kommer att påverka arbetslivet för framtidens jurister. De flesta bedömer att tekniken

för med sig nya möjligheter för individen, men det finns samtidigt en viss oro för att den nya tekniken kan hota några av de traditionella aktörerna på advokatmarknaden.

Påstående: artificiell intelligens/automatisering kommer leda till ett minskat behov av advokater/jurister
Fördelning: sektor och kön

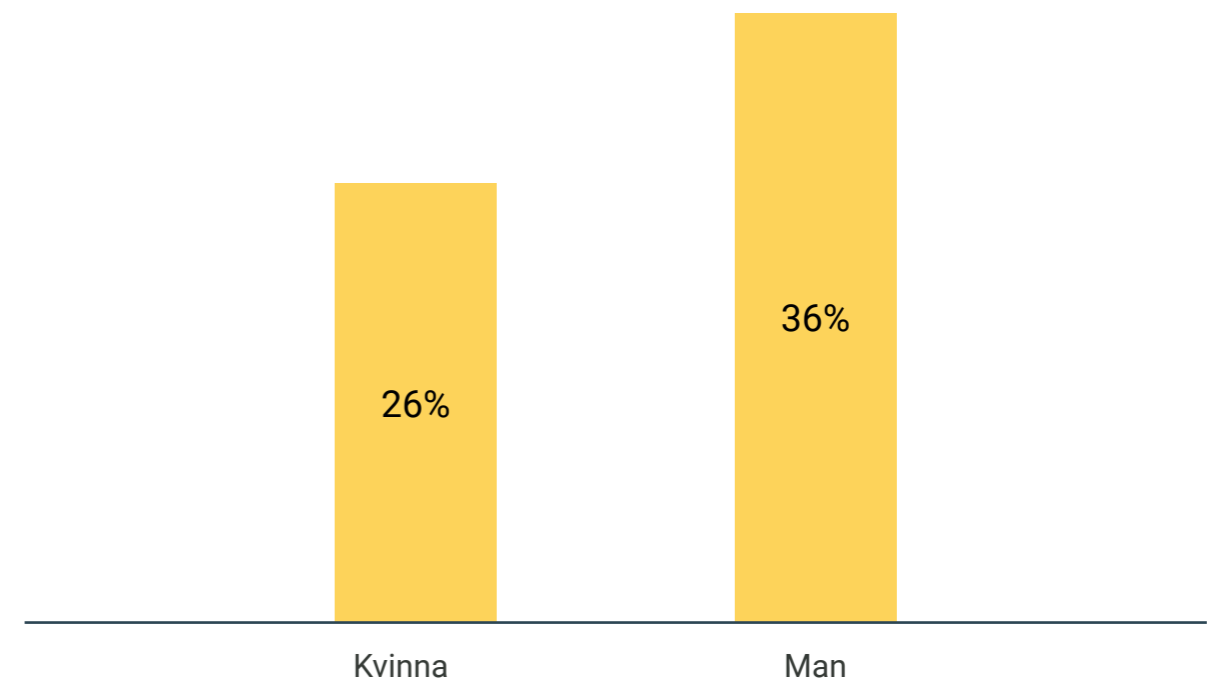

Är du dansk, kvinna och anställd på ett företag eller arbetar kommunalt är du troligen inte särskilt orolig för att artificiell intelligens och automatisering kommer att minska behovet av jurister i framtiden. Är du däremot man och anställd på en advokatbyrå tillhör du dem som är mest oroliga för att den nya tekniken riskerar att minska antalet jobb.

Fokus på det intressanta

Oron inför den nya tekniken är dock generellt sett begränsad, och det märks snarare en förväntan om att artificiell intelligens och automatisering kan innebära att man får möjlighet att fokusera på de mer intressanta delarna av arbetet som jurist. Speciellt anställda på stora advokatbyråer ser fram emot att de tack vare tekniken kan komma att få mer intressanta arbetsuppgifter.

Påstående: artificiell intelligens/automatisering kommer leda till ett minskat behov av advokater/jurister
Fördelning: kön

Deras utmaning kan i stället bli att deras arbetsplats faktiskt inte överlever den ökade användningen av ny teknik. Generellt sett är bedömningen att advokatbyråer som inte anpassar sig till den nya tekniken riskerar att bli mindre relevanta på marknaden. Här är danska jurister mer pessimistiska än sina svenska kolleger – en åsikt som danskarna delar med många kolleger på de stora advokatbyråerna.

Förväntningarna är att artificiell intelligens och automatisering kommer att innebära att nya aktörer tar sig in på advokatmarknaden, och det ligger nära till hands att koppla denna utveckling till förväntningarna om att tekniskt konservativa advokatbyråer kan få problem.

Kompetenshöjning krävs

Även om artificiell intelligens och automatisering som sådan inte ses som det största hotet mot individens framtid på arbetsmarknaden, så anser nästan 100 procent av de tillfrågade – oavsett arbetsroll, sektor och ålder – att det måste till en rejäl uppgradering av den enskilde juristens digitala kompetens. Och här är det inte själva juristutbildningen man sätter sin tilltro till – i varje fall inte om man lyssnar på dem som nyligen har haft nära kontakt med denna.

Hela 60 procent av jurister i åldern 23–29 år anser att juristutbildningen inte har hängtt med i den digitala utvecklingen.

Låga krav på tekniska verktyg

Om de unga inte skrädder orden i kritiken av juristutbildningens bristande fokus på digital kompetens, så är de mer blygsamma när det gäller kraven på framtida arbetsgivare inom det tekniska området. På frågan om vad som blir avgörande för att framtida arbetsgivare ska locka till sig de bästa juristerna placerar 23–29-åringarna faktiskt "tekniskt innovativa och effektiva verktyg" lägst av alla åldersgrupper.

Jämfört med övriga åldersgrupper tror flertalet unga jurister inte att de om fem år enbart behöver göra eftersökningar i digitala källor/uppslagsverk. Under hälften tror på denna utveckling, medan det är över 60 procent bland övriga åldersgrupper.

Slutsatser

Utbildning och kompetensutveckling

- ✓ Yngre och nyutbildade jurister anser att juristutbildningen inte har följt med i den digitala utvecklingen.
- ✓ Yngre och nyutbildade jurister anser att universitetens betygssystem inte speglar juristers potential på ett rättvisande sätt.
- ✓ Det finns en risk att det inte är de som är bäst rustade för att möta framtidens utmaningar som blir anställda.
- ✓ "Individanpassad kompetensutveckling" värderas i allmänhet lågt som krav på arbetsgivarna. Danska jurister värderar dock detta krav betydligt högre än sina svenska kolleger.
- ✓ Flertalet av respondenterna menar att deras nuvarande arbetsgivare prioriterar individuell kompetensutveckling ganska mycket.

Generationsklyftan

- ✓ Flertalet av de yngre juristerna anser att en god work-life balance är det viktigaste för ett bra arbetsliv. Denna åsikt delas bara av mindre än en tredjedel av +50-åringarna.
- ✓ De äldre juristerna håller bara i viss utsträckning med om de yngres kritik av juristutbildningen.
- ✓ Unga jurister värderar betydelsen av att bidra positivt till samhället genom yrket lägre än äldre jurister.
- ✓ Bland yngre jurister syns en trend mot ett större fokus på vad yrket kan bidra med för att individen ska få ett bra liv och en bra karriär, framför vad det kan bidra med i ett större perspektiv.

- ✓ Respondenterna värderar inte "Ungas attityder och förväntningar på yrkesrollen" särskilt högt på den direkta frågan om omständigheter som kan påverka juristens roll under de kommande åren

Motivation och trivsel

- ✓ Bra lön och intressanta case och kunder är efter en god work-life balance de viktigaste förutsättningarna för ett bra arbetsliv.
- ✓ Lönen är betydligt viktigare för män än för kvinnor.
- ✓ Intressanta case och kunder är viktigare för kvinnor än för män.
- ✓ Kvinnor anser det också viktigare med goda och inspirerande kolleger än vad man gör.
- ✓ Fler svenska jurister än danska tycker det är viktigt med goda och inspirerande kolleger.
- ✓ Fler svenska jurister än danska tycker det är viktigt att ha ett arbete som bidrar positivt till samhället.
- ✓ Generellt verkar svenska jurister ha en mer kollektiv och samhällsmedveten syn på sitt yrke än det mer individinriktade danska perspektivet.
- ✓ Över en tredjedel av de tillfrågade svarar att oro för att bli av med jobbet kan hålla dem vakna på natten.
- ✓ Svenska jurister har i betydligt högre grad än sina danska kolleger någon gång legat vakna på natten på grund av jobbrelaterad oro.

Work-life balance

- ✓ Omkring hälften av de tillfrågade juristerna upplever att de arbetar för mycket.
- ✓ Omkring hälften av de tillfrågade juristerna anser att arbetsbelastningen inte får inkräkta på privatlivet.

- ✓ God work-life balance den viktigaste förutsättningen för ett bra arbetsliv.
- ✓ De yngre juristerna värderar en god work-life balance betydligt högre än sina äldre kolleger.
- ✓ Danska jurister värderar en god work-life balance betydligt högre än sina svenska kolleger.
- ✓ Något fler kvinnor än män värderar work-life balance högt.

Transparens, affärsvärde och problemlösning

- ✓ Kundernas ökande krav på transparens och tydligt kommunicerat värde toppar listan över faktorer som kommer att påverka juristens roll i framtiden.
- ✓ Kvinnliga jurister värderar kravet på transparens och tydligt kommunicerat värde något högre än sina manliga kolleger.
- ✓ De flesta av respondenterna håller med om påståendet "kreativitet och problemlösning blir viktigare färdigheter för framtidens jurister".
- ✓ "Nya arbetssätt/nya sätt att lösa problem" hamnar långt ned på listan över faktorer som kommer att vara avgörande för om arbetsgivare i framtiden kommer att kunna locka till sig de bästa juristerna.

Ny teknologi

- ✓ Ny teknik såsom artificiell intelligens och automatisering är i topp 3 bland faktorer som kommer att påverka arbetslivet för framtidens jurister.
- ✓ Flertalet av de tillfrågade förväntar sig att artificiell intelligens och automatisering kommer att innebära att man får möjlighet att fokusera på de mer intressanta aspekterna av arbetet som jurist.

- ✓ Advokatbyråer som inte anpassar sig till den nya tekniken riskerar att bli mindre relevanta på marknaden.
- ✓ Artificiell intelligens och automatisering kommer att innebära att nya aktörer tar sig in på marknaden.
- ✓ Nästan 100 procent av de tillfrågade anser att det måste till en rejäl uppgradering av den enskilde juristens digitala kompetens.

I rapporten ***Framtidens jurist*** blickar Norstedts Juridik in i framtiden tillsammans med tusentals jurister och advokater. Över ålders-, köns- och sektorgränser undersöker vi vad de drömmer om, vad de har för förväntningar och vad de oroar sig för.

Vi hoppas att rapporten kommer ge dig inspiration och ett nytt perspektiv på en bransch i förändring.

nj.se/framtidensjurist